

Město i nadále vylepšuje centrum Krašovská
► **strana 2**

Cesta svobody provede 17. listopadem
► **strana 4**

Blíží se advent a Vánoce. Na co se můžeme těšit?
► **strana 7**

Se životem v Plzni jsou občané spokojeni

Téměř dva tisíce Plzeňanů se zapojilo do průzkumu názorů na spokojenost občanů města Plzně. Lidé odpovídali na jaře letošního roku prostřednictvím elektronického dotazníku, který byl dostupný na webových stránkách města, na otázky týkající se například kvality MHD, fungování úřadů i dalších oblastí života ve městě.

Z výsledků průzkumu vyplynulo, že více než 83 procent obyvatel, kteří se do dotazování zapojili, je s životem v Plzni spokojeno. Vedení města si zároveň ověřilo, že ví, ve kterých oblastech by si veřejnost přála zlepšení a že ve svém úsilí míří správným směrem.

Na otázku, co konkrétně se vám na životě v Plzni líbí nejvíce, lidé nejčastěji uvedli dostatečné množství kulturních akcí, parky a zeleň ve městě, kvalitní městskou hromadnou dopravu, širokou nabídku sportovišť a sportovního vyžití či město jako takové.

O diskuse je zájem

„Od občanů jsme prostřednictvím dotazníku dostali kvalitní zpětnou vazbu o tom, jaké informace o životě ve městě je nejvíce zajímavější a která témata nejčastěji vyhledávají. Potěšilo nás, že se občané chtějí aktivně zapojovat a že mají zájem o častější pořádání veřejných setkání a diskusí se zástupci města,“ uvedla Irena Vostracká, ředitelka Útvaru koncepce a rozvoje města Plzně, který průzkum zadával.

Velmi kladně bylo hodnoceno životní prostředí ve městě, u kterého respondenti nejčastěji oceňovali úroveň péče o veřejné plochy a také dostupnost odpočinkových prostranství, jako jsou hřiště či parky. Dalším z témat v dotazníku byla městská hromadná doprava, u které mohli občané ohodnotit například dostupnost zastávek, čistotu vozů či intervaly mezi spoji a jejich návaznost. V celkovém hodnocení spokojenosti MHD dosáhla výborného výsledku, více než 84 procent respondentů je

Plzeňanům se líbí nabídka kulturního vyžití, zeleň a MHD.

Foto: Plzeň – TURISMUS

s ní spokojeno. Obyvatelé Plzně pozitivně zhodnotili také dostupnost zdravotní a sociální péče a školství, nabídku pracovních příležitostí nebo příznivé podmínky pro podnikání.

Nespokojenost s parkováním

Nejvíce negativních hodnocení získalo parkování, s nímž není spokojeno na 80 % obyvatel, a bezpečnost, se kterou je nespokojeno 71 % respondentů.

Pocit bezpečí se zhoršil, přestože kriminalita páchaná na území Plzně klesá. Oproti roku 2013 se počet kriminálních činů snížil o více než 22 %. Pro další zlepšení již město učinilo řadu opatření. Začali pracovat společné hlídky české a zahraniční policie a asistenti prevence kriminality, byly pořízeny nové inteligentní kamery. V plánu je modernizace kamerového systému a varovného systému obyvatel i zavedení nového manuálu na pořádání veřejných akcí.

Lidé chtějí obchvat a zeleň

Občané mohli vyjádřit svůj názor i na to, které rozvojové záměry by se ve městě měly realizovat v nejbližších letech jako první. Nejvíce hlasů získaly obchvat města, parkování a zeleň.

Nejvíce respondentů průzkumu bylo ve věku 19 až 35 let, nejčastěji z 1. a 3. městského obvodu. Celkem se do šetření zapojilo 1948 osob, z toho 57 % žen a 41 % mužů (u dvou procent nebylo pohlaví uvedeno). **(red)**

Plzeň se rozloučila s Karlem Gottom

Tisíce plzeňských občanů se v první polovině října důstojně rozloučily se slavným rodákem, zpěvákem Karlem Gottomem, který 1. října zemřel. Před radnicí na náměstí Republiky lidé zapalovali svíčky a pokládali květiny, v mázhauzu radnice zaplnili svými vzkazy dvě kondolenční knihy.

Krátce po oznámení úmrtí Karla Gotta vyjádřilo vedení města Plzně ve středu 2. října zármutek nad touto smutnou zprávou a vyslovilo upřímnou soustrast Mistrově rodině. K uctění zpěvákovy památky vyvěsilo na historické radnici v centru Plzně černý prapor.

V mázhauzu radnice byla ve stejný den odpoledne zpřístupněna kondolenční kniha, jejíž 200 listů, tedy 400 stránek, Plzeňané svými posledními vzkazy Karlu Gottomovi a jeho blízkým zaplnili už v neděli 6. října. Od následujícího dne byla proto připravena kniha druhá, do níž mohli lidé psát až do pátku 11. října do 12 hodin, kdy bylo kondolenční místo uzavřeno. Obě knihy byly předány rodině Karla Gotta. Tu také vedení města informovalo o tom, že jako čestný občan Plzně má zesnulý zpěvák právo na zřízení čestného hrobu a je na rozhodnutí pozůstalých, zda této možnosti využijí. Na poslední rozloučení s Mistrem poslalo město Plzeň dvě smuteční kytky.

Před svým plzeňským koncertem, který se konal 19. listopadu 2014, poskytl Karel Gott Radničním listům rozhovor,

Před radnicí na náměstí Republiky zapalovali lidé svíčky.

Foto: Martin Pecuch

otištěný v jejich zářijovém čísle. Pojďme si některé části připomenout...

Co se vám vybaví, když se řekne Plzeň?

Pochopitelně rodné město. Přišel jsem na svět 14. července 1939 v plzeňské porodnici ve Wenzigově ulici, bydleli jsme na Slovanské třídě ve čtvrti Petrohrad. Vy jste jako kluk právě v Plzni zažil válku. Utkvěly vám z ní nějaké zásadní zážitky? Pamatuji si atmosféru při náletu na Plzeň. Náš dům na Slovanské třídě byl vybombardován, takže jsme dva dny a dvě noci byli zasypaní, než nás vyprostili.

Kde jste v Plzni po náletu žili?

Dočasně jsme pak bydleli v Radyňské ulici 14, než jsme se v roce 1948 přestěhovali do Prahy. Nějakou dobu jsme pobývali i u babičky Valešové v Újezdě u Svatého Kříže, kam jsem jako kluk jezdil na nezapomenutelné prázdniny. Rád se do tohoto kraje vracím i se svými dětmi.

Sledujete proměny, kterými vaše rodné město v posledních letech prochází?

Předně jsem rád, že na mne moje rodné město nezapomíná. Před pěti lety mi

tehdejší primátor města udělil čestné občanství a hejtmanka Plzeňského kraje mne uvedla do Dvůrů slávy, jejíž členové mají být vzorem mladé generaci. Faním hokejovému klubu HC Škoda Plzeň, jsou to dva roky, co mi byl v Měšťanské besedě udělen titul Čestný znalec piva Pilsner Urquell. V tom, abych se do Plzně dostal častěji, mi brání velké pracovní vytížení. Jen to nejlepší slyším od přátel o plzeňské zoo, která se prý rozrostla do nebyvalé krásy. Již dlouho se ji chystám s rodinou navštívit a je to zase čas, který mi v tom brání. **(red)**

Hledá se NEJ inovátor

Město Plzeň vyhlásilo soutěž NEJ inovátor města Plzně pro malé a střední inovativní firmy se sídlem či významnými aktivitami na území Plzeňské metropolitní oblasti. Přihlášky do soutěže lze zasílat do 31. prosince. Odborná porota poté vybere 20 společností, a to na základě jejich inovačního přínosu a úrovně spolupráce s akademickou sférou a výzkumnými centry v regionu. Posuzován bude také vliv na tvorbu nových pracovních míst, vztahy vůči partnerům a dodavatelům či způsob, jakým organizace reprezentuje region v zahraničí. Porota nehledá firmy, které vytvořily inovativní produkt či službu. Obor podnikání může být jakýkoliv, do soutěže nebudou zařazeni pouze distributoři produktů.

Vybrané firmy budou ohodnoceny anonymním inovačním auditem dle metodiky EU, který určí vítěze soutěže. Tři nejlepší firmy budou slavnostně vyhlášeny v květnu 2020 v Měšťanské besedě. Budou moci používat titul NEJ inovátor města Plzně 2019 a bude jim poskytnuta mediální i jiná propagace. Hlavní cenou je studium MBA a jazykový kurz zdarma. Více na <https://inovator.plzen.eu/>

Město i nadále vylepšuje centrum Krašovská

Krašovská Aktivita centrum v Plzni na Košutce nabízí volnočasové vyžití v oblastech sportu, tance a umění. Areál prošel rozsáhlými opravami, město už tu investovalo téměř 50 milionů korun. Ve středu 2. října byla slavnostně otevřena i zrekonstruovaná sportovní hala.

V centru Krašovská trénuje a působí přes sto klubů a skupin, které si prostory pronajímají a jsou bráni jako partneři.

„Provazují se tu například bojové sporty, florbal, volejbal, badminton; nově i brazilská fotbalová škola. Dále různá cvičení, například rodičů s dětmi. Zkouší zde taneční a hudební soubory, funguje tu i dětská skupina. Před půl rokem jsme otevřeli nové venkovní parkurové hřiště, největší ve střední Evropě. Během týdne se u nás protočí i několik tisíc lidí,“ říká manažerka centra Ilona Křížková.

Centrum nabízí i kurzy pro veřejnost a programy pro mateřské a základní školy. Areál se třemi propojenými přízemními pavilony a sportovní halou disponuje tanečními a cvičebními sály, profesionálním hudebním studiem a zkušebnou i dalšími místnostmi. Nechybí ani moderní kavárna.

Modernizace pokračuje

Město získalo areál zpět do svého užívání (po předchozích pronájmech)

Venkovní úpravy areálu si vyžádaly 6,77 milionu korun, nové dětské hřiště stálo 934 tisíc.

Foto: Martin Pecuch

v roce 2016 a nechalo ho komplexně zrekonstruovat.

„Od nových podlah přes fasády, okna, osvětlení, úsporné vytápění,“ vysvětluje Pavel Trefanec, ředitel městské organizace Obytná zóna Sylván, která Centrum Krašovská provozuje. Provoz centra byl zahájen na podzim 2017, ale modernizace zdaleka neskončila. Vzniklo nové parkoviště pro 28 aut s jímkou na dešťovou vodu, bylo vyměněno oplocení, rozšířen vjezd do areálu a instalováno úsporné venkovní

osvětlení. Všechny budovy mají bezbariérové přístupy z obou stran. Venkovní úpravy si vyžádaly 6,77 milionu korun.

U kavárny vznikla dřevěná terasa a dětské hřiště s pískovištěm a skluzavkami za 934 tisíc korun.

Sportovní hala je jako nová

Během prázdnin byla zrekonstruována i zdejší sportovní hala o rozměrech 30,9 x 19,2 metru a ploše přes 590 m². Starou podlahu nahradila nová pružná kryti-

na, stěny získaly obklady z březové překližky, které zakrývají nosné sloupky a umožňují tak bezpečnější pohyb sportujících. Bylo instalováno nové LED osvětlení a ventilátory a vyměněny elektrické rozvody. Oprava si vyžádala 5,59 milionu korun.

V hale lze hrát míčové sporty i badminton či florbal. Využijí ji i oddíly bojových sportů, na které tu čeká 200 m² tatami, tanečníci nebo mateřské školky pro pohybové aktivity. Hendikepovaní sportovci tu mají pro trénink boccii nalajnované hřiště. (red)

Komplet jiná Prokopávka, začíná přestavba

Plzeň zrevitalizuje sportovní areál Prokopávka v Bolevci. Stavební práce potrvají dvacet měsíců a město na ně v rozpočtu počítá s 226 miliony korun včetně DPH.

Při přestavbě vznikne nová in-line dráha dlouhá 302 m. Vizualizace: ARCHDYNAMIC s.r.o.

V prvním poschodí ubytovny A bude zmodernizována restaurace, vznikne tam recepce, kancelář a technické zázemí. Ve druhém patře budou pokoje, každý s vlastním sociálním zařízením, a prostory pro wellness

a masáže. Ve třetím budou pouze další pokoje. Druhé a třetí podlaží bude mít společnou kuchyňku a sklady prádla. V objektu bude instalován výtah.

Ubytovna B vznikne na místě ubourané tribuny a bude přistavěna do úrovně třetího podlaží. V prvním podlaží budou kromě šaten, umývárny a sprch i sklady a recepce. Ve druhém patře vzniknou tři kanceláře, technická místnost vzduchotechniky, byt správce, šatny s umývárny, společenská místnost a VIP box s průhledem na fotbalové hřiště a do tělocvičny. Ve třetím podlaží budou opět jen pokoje.

Budova tělocvičny získá nový plášť. Fotbalové hřiště doplní čtyři střídačky, světelné

tabule a fotbalové branky. Vznikne také nová malá tělocvična, parkoviště a čtyři metry široká in-line dráha o délce 302 metrů. Zbudována bude také přístupová ocelová rampa pro pěší.

Projektově připravena je už i druhá etapa přestavby za zhruba 82 milionů korun. Ta zahrnuje výstavbu nové dvoupodlažní budovy letní restaurace, víceúčelového hřiště s umělým povrchem, dalšího hřiště se čtyřmi hracími plochami s pískovým povrchem pro plážový volejbal, nafukovací haly, dětského hřiště s herními prvky, dvou antukových kurtů pro tenis a hřiště pro nohejbal, pískového hřiště pro plážovou kopanou a dřevěné vyhlídkové věže. (red)

Plzeň uzavřela dohodu o Americké

Město Plzeň a společnosti Amesi-de a Amádeus Real uzavřely dohodu o spolupráci při rozvoji území v lokalitě Americká – Sirková. Na území po zbouraném Domu kultury Inwest by měla vzniknout moderní městská čtvrť.

Dohoda je součástí mimosoudního řešení sporu mezi Plzní a akciovou společností Amádeus Real, která žádala odškodnění 1,8 miliardy korun v souvislosti s původním neuskutečněným projektem výstavby obchodního centra Corso.

Vzniknou nové obchody i byty

Lokalita vymezená Americkou třídou, Sirkovou ulicí a Denisovým nábrežím je jedním z nejdůležitějších území v centru města. Měla by tu vyrůst nová čtvrť s kvalitním veřejným prostorem, volnočasovými aktivitami, byty, kanceláři i obchody, a to dle městem stanovených podmínek.

Ulice pro pěší doplní náměstí i prostory pro zábavu a volný čas. Vizualizace: Amesi-de, a. s.

Významnou část by měly tvořit obchody a služby (48 %) spolu s občanskou vybaveností (26 %), administrativou (16 %) a bydlením (9 %).

Nebude chybět pracoviště magistrátu

V jednom z objektů se počítá se zřízením kontaktního pracoviště Magistrátu města Plzně, které by zajišťovalo například agendu občanských průkazů a cestovních dokladů. Místo je pro občany výborně dostupné, neboť leží blízko vlakového a autobusového nádraží i důležitých zastávek MHD a bude disponovat i potřebným počtem podzemních parkovacích stání.

Součástí dohody je také řešení podchodu pod Sirkovou ulicí a Americkou třídou. Město se zavazuje podchod zachovat včetně jeho komunikační a obchodní funkce. Zajistí i rekonstrukci podchodu a umožní investorovi projektu realizovat napojení nové stavby na podchod. (red)

Dětský bazén na Slovanech dokončen

Město Plzeň dokončilo první etapu přestavby plaveckého bazénu na Slovanech. Rekonstrukcí za 52,7 milionu včetně DPH korun vznikl nový dětský bazén o rozměrech 11 x 7,44 metru a hloubce 0,9 m, a to přestavbou objektu výměníku a kotelny. Součástí rekonstrukce bylo vybudování nové výměníkové stanice. Do nového dětského bazénu se vstupuje po ocelovém schodišti. Zázemí tvoří šatny a potřebné sociální zařízení.

Druhá etapa rekonstrukce za 74 milionů korun začne v listopadu a zahrne přestavbu stávajícího dětského výukového bazénu na nové šatny včetně úprav hlavního vstupu do celého objektu. Hotovo by mělo být do 15 měsíců.

Kdo dostaví západní okruh?

Příprava výstavby druhé etapy plzeňského Městského západního okruhu pokračovala, byla vypsaná veřejná zakázka na zhotovitele úseku Křimická–Karlovarská v délce 3,3 kilometru. Stavba naváže na první etapu, dokončenou před pěti lety.

Druhá část by měla být hotová v roce 2023, plánované náklady činí 2,3 miliardy korun. Západní okruh spojí sídliště na Severním předměstí s průmyslovou zónou Borská pole.

Dobrý den, tady robot...

Plzeň má další nástroj pro snazší a rychlejší komunikaci s občany. Na webu www.plzen.eu byl spuštěn ChatBot – počítačový program simulující lidskou konverzaci. Umí rychle pomoci se základní orientací v situacích, které občané na úřadech řeší nejčastěji (např. osobní doklady, evidence občanů, živnostenský úřad, registr řidičů a vozidel apod.).

Synagoga hledá využití

Nadace Rudolfa Löwyho a plzeňských židů na záchranu plzeňských synagog vypisuje veřejnou výzvu k žádostem o nadační příspěvek na tematicky vhodné kulturní využití Staré synagogy v roce 2020. Uzávěrka žádostí je 20. listopadu 2019. Více na www.zoplzen.cz.

V centru Plzně si půjčíte koloběžku

Na pět míst v centru města byly instalovány stojany s elektronickými zámky pro celkem 35 koloběžek. K jejich zapůjčení potřebujete Plzeňskou kartu s nabitým tarifem alespoň na 90 dní nebo jakoukoliv jinou zaregistrovanou kartu (více na www.scoobike.cz). Stojany se postupně rozšíří na další místa a vytvoří tak systém alternativního pohybu po městě.

Sbírku Díky dětem zakončí Kouzlo Vánoc

Sbírka pro projekt Díky dětem 2019 vyvrcholí 16. prosince slavnostním večerem Kouzlo Vánoc v Parkhotelu Plzeň. V režii Talentového centra tance Storm Ballet se na něm představí projekty, které díky veřejné sbírce získají příspěvek. Během roku se uskutečnilo mnoho akcí, které projekt Díky dětem podpořily. Do koncertů, tvůrčích dílen či divadelních představení se zapojila řada institucí i jednotlivců. Do 29. listopadu lze na adresu Nadace 700 let města Plzně podávat žádosti o příspěvek na rok 2020. Více na www.dikydetem.cz.

Fakultní nemocnice otevřela nový urgentní příjem

Největším přínosem je nový vyvolávací systém, který urychlí potřebná vyšetření.

FOTO: Martin Pecuch

Ve Fakultní nemocnici v Plzni na Lochotíně byl 9. října zahájen provoz nového urgentního příjmu. Rekonstrukce původního velmi přetíženého centrálního příjmu stála téměř 112 milionů korun a byla jedním z největších projektů tohoto zdravotnického zařízení.

Přestavba začala koncem roku 2017. Byla rozdělena do tří etap a uskutečnila se za normálního chodu nemocnice. Zvýšil se počet ambulancí, zvětšily se čekárny a rozšířily stávající chodby.

„Největším přínosem je ale nový vyvolávací systém a třídění pacientů, které urychlí potřebná vyšetření. Pro pacienty je v akutní

zóně k dispozici třináct observačních lůžek, která zajistí komfort i určitou intimitu při vyšetření. Nejzásadnějším přínosem je ale centralizace všech akutních pacientů na jedno místo, nemocní již nebudou bloudit po celém areálu,“ popsal nové prostory ředitel Fakultní nemocnice Plzeň Václav Šimánek.

V nepřetržitém provozu je zde zajišťována akutní zdravotnická péče pro pacienty s interním, kardiologickým, chirurgickým a neurologickým onemocněním, samozřejmě součástí je také traumatologická ambulance. Multioborový tým sester, lékařů a zdravotnických záchranářů poskytne péči všem příchozím,

včetně pacientů přivezených zdravotnickou záchranou službou, a zajistí jejich plynulé ošetření či umístění na lůžko akutní péče. Součástí urgentního příjmu jsou i nejmodernější diagnostické technologie, například unikátní robotický rentgen. Další novinkou je dětský hrací koutek, v budoucnu se počítá i s ordinací praktického lékaře.

Rozpočet stavby včetně speciální zdravotnické techniky dosáhl výše 98 milionů korun. Sedmdesát procent uhradil stát, 30 % činily vlastní zdroje Fakultní nemocnice Plzeň. Nemocnice financovala i vybavení nábytkem a další zdravotnickou technikou za 13,5 milionu korun. **(red)**

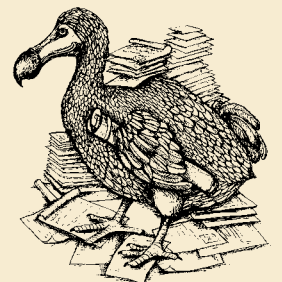
Ženy z ROSKY nafotily kalendář

Členky Unie ROSKA Plzeň, která podporuje pacienty s roztroušenou sklerózou, nafotily vlastní kalendář na rok 2020. Penězi z jeho prodeje chtějí vylepšit rozpočet své neziskové organizace. Autorkou snímků je jejich kolegyně fotografka Renata Volfík Zoubková, na realizaci kalendáře se podílela vizážistka Veronika Šindelářová a organizačně i Renata Knedlíková.

Jak se vyznat v sociálních dávkách?

Laskavý průvodce po sociálních dávkách

LIBUŠE ČELEDOVÁ
ROSTISLAV ČEVELA

Nová kniha plzeňských lékařů Libuše Čeledové a Rostislava Čevely Laskavý průvodce po sociálních dávkách má nejen seniorům pomoci v orientaci v sociálních dávkách. Obsahuje užitečné praktické rady jak postupovat při žádostech o prodloužení nemocenské, o invalidní důchod, o průkaz osoby zdravotně postižené či o příspěvky na péči, mobilitu nebo na zvláštní pomůcku. Orientaci v textu napomáhají vtipné ilustrace. Kniha je k dostání v běžné distribuční síti.

Senioři jedou s dobou

Na parkovišti DEPO2015 v Plzni se o víkendu 11. až 13. října konaly první tři bloky nového projektu Jedu s dobou 60+. Ten pro aktivní řidiče nad 60 let připravil plzeňský magistrát a prvního kola se zúčastnilo 35 seniorů. Během pětihodinového bloku se seznámili jak se změnami v předpisech, tak třeba s nebezpečím únavy za volantem nebo odstředivými silami při jízdě. Praktická část zahrnuje kondiční jízdy včetně vyzkoušení aquaplaningu, délky brzdové dráhy nebo správného zvládnutí smyku s vlastním vozem. Projekt bude pokračovat na jaře, přihlášky přijímá vedoucí magistrátního odboru sociálních služeb Alena Hynková (hynkova@plzen.eu).

Díky nástavbě má škola na Vinicích další učebny

Nová nástavba se třemi multifunkčními učebnami začala 21. října sloužit žákům 7. základní a mateřské školy v Brněnské ulici na Vinicích, jejímž zřizovatelem je město Plzeň.

Multifunkční učebny jsou určeny pro výuku zeměpisu, přírodopisu, chemie, fyziky a pracovních činností. V učebně pracovních činností čekají na dívky například i šicí stroje. Díky přístavbě získali své zázemí také pedagogové odborných předmětů.

„Nové učebny nám pomohou nejen zkvalitnit výuku, ale v období silných populačních ročníků i vyřešit problém s nedostatkem prostoru. Odpovídají modernímu standardu a ilustrují žákům reálné prostředí vědy, techniky a rukodělných prací,“ říká ředitelka školy Plzeň Blanka Hránková.

Nové učebny vyřeší problém s nedostatkem prostoru.

Foto: Adriana Jarošová

Kromě učeben a zázemí pro pedagogy bylo vybudováno také bezbariérové hygienické zařízení pro žáky a venkovní výtah.

„Stávající obvodové konstrukce objektu byly zateplené a okna doplněna o vnitřní žaluzie. Okna v nových třídách jsou vybavena stmívacími roletami, ta na jižní fasádě byla zastíněna pevným horizontálním slunolamem. Na chodbách došlo k výměně původních dřevěných oken za plastová, zasklená izolačním sklem. Stávající přístavba šaten byla barevně sladěna a fasáda upravena,“ řekl Jaroslav Petrák z Odboru investic Magistrátu města Plzně, který měl projekt na starosti.

Budování nástavby začalo na počátku letošního roku a včetně vybavení učeben stálo 43,29 milionu korun. Očekává se poskytnutí dotace EU ve výši přes 20 milionů korun na stavební práce. **(red)**

Plzeň se propojila s aplikací Záchranka

Město Plzeň učinilo další krok ke zlepšení komunikace s obyvateli v rámci krizových situací. Zapojilo se do prostředí mobilní aplikace Záchranka, která pomáhá lidem v nebezpečí.

Lidé mohou skrze ni dostávat varovná hlášení o vážných událostech na území města Plzně. Jde o události, jež mají přímý dopad na zdraví obyvatel, tedy například o znečištění pitné vody, povodně, požáry velkého rozsahu nebo chemické havárie. Příkladem je nález nevybuchlé munice v Plzni – Skvrňanech v červnu letošního roku.

Varovná hlášení jsou ale jen jednou z funkcí aplikace Záchranka. „Stisknutím tlačítka v mobilní aplikaci dochází k odeslání nouzové zprávy. Ta obsahuje přesnou polohu a stav baterie mobilního telefonu, osobní informace uživatele včetně zdra-

vovního stavu, kontakty na osoby blízké a podobně. Aplikace vždy současně vytáčí linku 155. V okamžiku spojení má dispečer kompletní informaci o volajícím, čímž je celý tísňový hovor zjednodušen. Aplikace tak pomáhá ve všech třech základních otázkách – kde se to stalo, co se stalo a komu se to stalo. Současně je schopna automaticky poznat místo, ze kterého uživatel volá – nachází-li se na horách nebo u vody. V takovém případě odesílá nouzovou zprávu automaticky paralelně i horské, případně vodní záchranné službě. Každý den volá pomocí aplikace na linku 155 zhruba pa-

desát pacientů, od začátku jejího fungování to bylo už 40 tisíc volání,“ vysvětluje autor aplikace Filip Malenák.

V aplikaci uživatelé naleznou i encyklopedii první pomoci, nejrozsáhlejší databázi automatických externích defibrilátorů v tuzemsku, seznam pohotovostních služeb i stanic horské služby. Aplikace je plně přizpůsobena neslyšícím i nevidomým. V současnosti funguje nejen v ČR, ale také v Rakousku, na horách v sousedním Slovensku a na celém území Maďarska.

Více informací je k dispozici na www.zachrankaapp.cz. **(red)**

CESTA SVOBODY

Svobodná **Plzeň** 1989
2019

17. 11. 2019

CENTRUM PLZNĚ

HLAVNÍ PROGRAM

1

Anglické nábřeží – „Plzeňská kavárna“

- **Modlitba za svobodu** s Mons. Tomášem Holubem, biskupem plzeňským
- Projekce částí filmu **Revoluce v Plzni**
- **Vzpomínky zůstanou** – besedy s pamětníky listopadových událostí a dalšími zajímavými osobnostmi
- Koncerty kapel **Pestalozzi, Damareto, Jazz Band a Nothing in Common**

2

náměstí Republiky – „Hyde Park“

- **Odhalení pamětní desky Josefu kardinálu Beranovi**
- **Otevřený prostor pro proslovy řečníků** z řad široké veřejnosti a hostů Post Bellum
- **Sametová revoluce v Plzni** – zahájení výstavy Archivu města Plzně

3

Americká 42, bývalé sídlo KV KSČ

- Zúročení, projekt organizací Johan a Panamo
- Živá instalace proměny genia loci. Výtvarné umění, divadlo, tanec, film, diskuse, architektonické prohlídky, tvorba mladé generace, bar.
- Podrobný program na www.zuroceni.eu, předprodej vstupenek na GoOut.net. Kapacita omezena.

PO CELÝ DEN

náměstí Republiky 1, radnice (10–16 h)

„Paní učitelko, už nám nemusíte lhát“ – naučné zábavná soutěž pro děti školního věku a jejich rodiče.

Smetanovy sady (před SVK PK)

výstava Jízda po sametu, autorský projekt Štěpánky Bláhovcové

náměstí Republiky

výstava Nezapomeňme, Hyde Park Post Bellum – řečníště

Západočeské muzeum v Plzni

výstava Listopad 1989 v Plzni aneb Když v listopadu padá listí a komunisti

Pražská 23

Západočeská univerzita v Plzni k 30. výročí sametové revoluce – Václav Havel od Terezy Fialové, studentky Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara

Veselavínova 42

FPE ZČU v Plzni ve spolupráci s Otevřeno Plzeň – celodenní program „17. listopad 2019“ s vystoupeními pamětníků, současných studentů fakulty a Gymnázia Luďka Píky a dobrovolnými přednáškami na téma Svoboda; fcb: @otevreno.plzen

Nové divadlo (11–17.11 h)

výstava Umělci za totality

DOPROVODNÝ PROGRAM

26. října – 14. listopadu Výstava Od pražského jara k sametové revoluci Mázhauz plzeňské radnice

28. října ve 12 h Zahájení venkovní výstavy Nezapomeňme, náměstí Republiky

4. listopad v 15.30 h Zahájení výstavy Jízda po sametu Štěpánky Bláhovcové, Smetanovy sady

11.–17. listopad, 8–20 h Plzeň Design Week 2019, DEPO2015

11.–17. listopad, 8–20 h Plzeň 11/89 – Výstava fotografií Radovana Kodery z listopadu 1989, DEPO2015/truhlárna

12.–16. listopad, 10–17 h Julian Vogel – Peace Wall, Podchod mezi ulicemi Resslova a Radobyčická

13. listopad Den se ZČU – pro veřejnost, kinosál Městské besedy

14.–17. listopad Zúročení, Americká 42 (bývalé sídlo KV KSČ)

15. listopad v 16.30 h Zahájení výstavy Umělci za totality, Nové divadlo

16. listopad, 15–19 h Noc divadel, Divadlo Alfa

16. listopad v 15 h Retro procházka Plzní – Plzeň a její život v době normalizace, Turistické informační centrum

17. listopad v 10 a 19 h Představení Kde domov můj?, Divadlo Alfa

17. listopad v 15 h Ekumenická bohoslužba, kostel Nanebevzetí Panny Marie, Františkánská ul.

17. listopad v 17 h Koncert se swingovými skladbami i k výročí – vokální soubor Tutti Voci, výstavní síň Sutnarka

17. listopad v 18 h Výročí svobody: Hudba velkého světa, Západočeská galerie v Plzni – Masné krámy

19. listopad v 19 h Činoherní čtení k výročí sametové revoluce, Velké divadlo – sklad kulís

Západočeské muzeum

17.11 Zvonění zvonů v rámci kampaně Nezapomeňme, nasvícení budovy muzea v barvách trikolory

Americká 42, bývalé sídlo KV KSČ

17.30 Hvězda padá, KONEČNĚ!

Jedinečná a neopakovatelná performance v režii Michala Cabana

Informace o kompletním programu v Turistickém informačním centru na náměstí Republiky nebo na www.plzen.eu.

Projděte si i vy Cestu svobody

Plzeň si připomene listopadové události roku 1989 celou řadou zajímavých kulturních akcí

Debaty, výstavy, umělecké instalace, koncerty, otevřené sídlo někdejšího krajského výboru KSČ, rodinná soutěž nebo komponovaný pořad ve Velkém divadle. Třicáté výročí pádu totalitního režimu v Československu si Plzeň 17. listopadu připomene celodenním programem. Několik míst v centru města, která různým způsobem připomenou události listopadu 1989, propojí takzvaná Cesta svobody.

Symbolickou Plzeňskou kavárnu na Anglickém nábřeží otevře v 10 hodin modlitba za svobodu vedená biskupem Tomášem Holubem. Na ni naváže debata s účastníky podzimních událostí roku 1989 v Plzni, například s Marcelém Hájkem, Přemyslem Kubištou, Miroslavem Antonem, Vladimírem Líbalem nebo Martinou Samkovou. Podvečerní debaty doplní hudební vystoupení a performance choreografa a scénografa Michala Cabana.

Hyde Park na náměstí Republiky

V jihozápadním rohu náměstí Republiky, v místě, kde se v roce 1989 promlouvalo k demonstrujícím, vznikne řečníště, oběhnané z jedné strany pro tehdejší

V jihozápadním rohu náměstí Republiky se před třiceti lety promlouvalo k demonstrujícím. Ted bude toto místo sloužit ke vzpomínkám, reflexím a úvahám. Foto 3x: Vladislav Vítek

V mázhauzu radnice budou k vidění autentické záběry z listopadu 1989.

dobu typickou hradbou, která bude polepena dobovými fotografiemi. Nebude sloužit jen pro vzpomínky, ale i pro jakoukoli reflexi či úvahu.

Na sled událostí konce roku 1989 v Plzni se zaměří expozice Archivu města Plzně. Do prostoru mázhauzu radnice ji zpracuje s autentickými fotografiemi té doby Ondřej Maglič. S nadsázkou se na sametovou revoluci a třicet let po ní podívá ve svém osobitém zpracování Štěpánka Bláhovcová, grafická designerka a ilustrátorka. Pro svou Jízdu na sametu využije výstavní systém ve Smetanových sadech.

Výstava v Západočeském muzeu

Západočeské muzeum připravilo výstavu Listopad 1989 v Plzni aneb Na podzim padá listí a komunisti. Pracovníci oddělení novějších dějin ji zorganizovali ve spolupráci s přímými účastníky listopadových událostí Janou Petrovou, Miroslavem Antonem a Vladimírem Líbalem.

Zapojí se i divadlo a univerzita

Na komponovaný večer se mohou těšit návštěvníci Velkého divadla. Od 20 hodin přiblíží specifika divadelní tvorby v období socialismu mimo jiné formou ukázek z her, které v daném období plzeňské divadlo uvádělo. V kontrastu k nim nebudou chybět ukázky pozdějšího či také aktuálního repertoáru. Vstupenky za symbolickou cenu třiceti korun jsou v prodeji v divadelních pokladnách i on-line na webových stránkách.

Do dění se zapojí i studenti Západočeské univerzity v Plzni. Například na Pedagogické fakultě plánují speciální program studentského spolku Otevřeno Plzeň. Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara obohatí výtvarným počinem veřejný prostor v centru města. Univerzita se rovněž podílí na tvorbě vzdělávacího ilustrovaného leporela, jež nevšedním způsobem seznámí děti a mládež s okolnostmi listopadových událostí v Plzni. Bude z něho částečně vycházet i kvíz, který se stane základem rodinné soutěže.

Zvony a červenomodrobílé muzeum

Stejně jako v dalších městech republiky se i v Plzni v 17:11 hodin rozezní zvony. Večer se pak do tmy rozzáří v barvách trikolóry Západočeské muzeum. Do projektu, který má připomenout a oslavit všechna výročí pádu komunismu v zemích bývalého východního bloku, jsou zapojena města osmi států střední a východní Evropy. (red)

Bývalé sídlo KV KSČ naplní pestrý kulturní program

Funkcionalistická budova na Americké třídě číslo 42 v Plzni, mimo jiné bývalé sídlo Krajského výboru Komunistické strany Československa, bude symbolicky a zcela výjimečně otevřena veřejnosti v rámci oslav třiceti let demokracie a svobody. Neziskové organizace Johan a PaNaMo zde nabídnou jako součást projektu Cesta svobody program ZÚROČENÍ – živá instalace proměny genia loci, který reflektuje tuto etapu prostřednictvím umělecké tvorby.

„Program reprezentuje tvorbu a postoje těch, kteří podstatnou část svého života žijí v demokratických poměrech. Nechceme jen vzpomínat a plácet se hrdinsky po ramenou, ale stimulovat živou současnou tvorbu a tvořivost,“ uvedl Roman Černík, ředitel centra Johan.

Návštěvníci se tu během čtyř dnů setkají s výtvarným uměním, divadlem, tan-

cem, filmem, diskusemi a architektonickými prohlídkami budovy.

Program začíná ve čtvrtek 14. listopadu v 18 hodin vernisáží výstavy, situované ve druhém nadzemním podlaží a prezentující díla například Matěje Skalického (analogová fotografie), Klaudie Hlavaté (malba), Nikoly Emmy Ryšavé (socha -objekt), Jakuba Čúzyho (mechanický objekt) či Černého berana (grafika / performance).

Filmové projekce ukáží tvorbu plzeňských filmařů i snímky z festivalů Jeden svět a Ekofilm. Divadelní žánr zastoupí návštěva z Polska, legendární soubor Wegajty, taneční oblast Pulsar s představením Generace X. V prvním patře bude situován malý bar, kde se uskuteční koncerty Cermarquy či Doroty Barové (Tara Fuki).

Podrobný program je k dispozici na www.zuroceni.eu, prodej vstupenek nabízí portál GoOut.net. (red)

Hvězda padá, KONEČNĚ!

Jedinečná a neopakovatelná performance v režii Michala Cabana je připravena na závěr svátečního dne od 17:30 hodin v blízkosti Americké 42, bývalého sídla KV KSČ. Foto: Magistrát města Plzně

Rozhovor → Ředitel Divadla Alfa Jakub Hora: Za kulturou pro děti nemusíme do Prahy

Plzeňské Divadlo Alfa patří mezi nejuznávanější loutková divadla doma i v zahraničí. V repertoáru má dnes 26 většinou vyprodaných představení pro děti různého věku a další připravuje. Ročně hraje až třikrát, ve všední dny dopoledne pro školy a v sobotu pro rodiče s dětmi.

Jak byste představil Divadlo Alfa člověku, který o něm nic neví?

V oblasti současných divadel pro děti a mládež v Česku jsme scénou s výraznou loutkářskou tradicí. Zatímco řada divadel se od ní už odklonila, my se jí stále

držíme. Tím jsme v českých i evropských podmínkách výjimeční.

V čem tradiční loutkářství spočívá?

My z tradičního staročeského loutkářství vycházíme, ale prezentujeme ho v současné divadelní podobě. Používáme tradiční loutky, příběhy a forma inscenace jsou však převedeny do aktuálního dění.

Jaká představení mají děti nejraději?

Kombinovaná představení s herci i loutkami. Ale například i naše představení Tři mušketýři nebo CHA CHA CHA aneb CHARlie CHAplin a jiná CHÁaska, která jsou čistě loutková, děti zcela pohltily.

Kolik loutek máte?

Asi pět set, některé jsou už ale zapůjčené do plzeňského Muzea loutek. Pro nová představení vyrábíme loutky nové. Pro hru Pozor, Zorro! vyřezávají řezbáři už od května osmdesát loutek. V našich dílnách pracují kromě tří řezbářů i malíř a švadlena, protože loutky potřebují také namalovat a obléknout.

Alfa má vynikající pověst doma i v zahraničí. Čím si to vysvětlujete?

Právě tím, že se věnujeme tradičnímu loutkářství. Jak už jsem říkal, umíme loutkové divadlo transformovat do současnější a dnešním dětem srozumitelnější verze.

Kam jezdíte nejčastěji?

Často hostujeme na jiných českých scénách, zejména v Liberci a v Hradci Králové, a účastníme se loutkových festivalů doma i v zahraničí. Každý rok hráváme v Německu, v Polsku nebo na Slovensku. Velký festival je v dánském Silkeborgu, kde jsme v roce 2017 hráli dvě představení a vedli workshop.

Vystupujete i v exotičtějších destinacích?

Vloni jsme hráli ve Spojených arabských emirátech a zcela unikátní je naše spolupráce s Japonci. Už jsme tam hráli ve městech Takasaki, Yokohama a Iida, vloni jsme měli šestitýdenní turné po celém Japonsku. Teď v listopadu budeme na Tokijské univerzitě umění, která pořádá mezinárodní sympozium Postava Fausta v historii umění, prezentovat historické ztvárnění tohoto tématu v evropském loutkářství naší hrou Johanes Doktor Faust. Čtyři představení odehrajeme také v tokijském Divadle PUK. Do Japonska máme jet i v příštím roce. Na nejvýznamnější loutkové přehlídce v Česku, festivalu Skupova Plzeň, zase vystoupí na jaře 2020 tři japonské soubory.

Ředitelem Alfy jste od roku 2015. Co považujete za svůj největší úspěch?

Určitě to, že se nám daří udržet stálý soubor s kvalitní tvorbou a s herci, které jejich práce baví a mají ji rádi. Díky tomu pak dosahujeme špičkových uměleckých výsledků.

Máte nějaký vzkaz pro plzeňské občany?

Chtěl bych říct rodičům, že nemusí za pěkným kulturním zážitkem jezdit s dětmi na muzikály do Prahy, ale že přímo ve svém městě mají mezinárodně uznávané Divadlo Alfa s kvalitním repertoárem. **(pho)**

Jakuba Horu těší, že se divadlu daří udržet stálý soubor s herci, které jejich práce baví a mají ji rádi.

Foto: Petr Holub

Divadlo Alfa připravilo čtyři nové hry

Prvním novým představením plzeňského Divadla Alfa v sezóně 2019–2020 je pohádka Spáčka a vřeteno, která se začala hrát 7. října. Těšit se ale můžeme i na další tři premiéry.

V prosinci to bude hra Pozor, Zorro! o dobrodružstvích Zorra mstitele. V březnu pohádka pro nejmenší děti Ťuk, ťuk, ťuk. Tučňák?! o přátelství tučňáka a malého chlapce. Čtvrtou premiérou bude Jenováfa, klasická hra lidových loutkářů.

Zatím vedou mušketýři a siláci

Dlouhodobě nejsledovanějšími představeními Divadla Alfa jsou Tři mušketýři, motorkářská pohádka pro nejmenší děti Tři siláci na silnici a Alfa Farma, inspirovaná Orwelovým románem Farma zvířat. Diváci mají velký zájem i o představení Kde domov můj?, které zachycuje posledních 100 let Československa a Česka pohledem jedné plzeňské rodiny. U nejmenších dětí je stálým hitem Perníková chaloupka.

Spáčka a vřeteno.

Foto: Divadlo Alfa

Noc divadel a 17. listopad

Pod pokličku loutkářské kuchyně budou moci nahlédnout návštěvníci Noci divadel. V sobotu 16. listopadu se odehraje odpolední představení Cirkus zlodějů, plné loutkářských cirkusových kouzel. Po jeho skončení se v prostorách divadla naplno rozběhne bojová hra na téma sametové revoluce. Chybět nebudou ani oblíbené tvůrčí dílničky. Výročí sametové revoluce připomene v pondělí 18. listopadu i večerní představení hry Kde domov můj? **(red)**

Broučci v opeře

Soubor opery Divadla J. K. Tyla uvedl v plzeňském Velkém divadle 12. října světovou premiéru opery Broučci podle známé knihy Jana Karafiáta, jejíž hudbu na libreto Tomáše Jarkovského napsal přímo pro plzeňské divadlo světově uznávaný skladatel Jan Jirásek. Cílem poetické inscenace režiséra Tomáše Ondřeje Pilaře nebylo vytvořit naivní pohádku, ale nabídnout příběhy broučků a jejich svět tak, aby si z něj všechny věkové kategorie odnesly silný umělecký zážitek.

Zpívat se dá i bez hudby

V pátek 29. listopadu od 19:30 hodin vystoupí ve Velkém divadle v Plzni na tradičním galakonzertu Jazzu bez hranic světoznámá vokální skupina CADENCE z Toronta, jejíž moto zní: čtyři muži, čtyři mikrofony, žádné instrumenty – ty jsou pro chirurgy. Představuje fascinující směs komplexních harmonií, fantastických aranžů, pěvecké šikovnosti a hlavně čiré radosti. Součástí představení jsou šprýmy na jevišti i spolupráce diváků. Vše se pak snoubí s okouzující přehlídkou hudební geniality. Koncert zahájí dvě nejlepší a nejznámější plzeňské á cappella skupiny – ženská TUTTI VOCI a mužský HLASOPLET.

Městská ocenění převzalo sedm plzeňských osobností

Cena města Plzně a Pečeti města Plzně byly letos předány jejich držitelům 28. října na plzeňské radnici v rámci slavnostního shromáždění k 101. výročí vzniku Československa.

Cenu města Plzně získala Milena Králíčková, plzeňská lékařka a pedagožka, za studium příčin neplodnosti a důvodů selhání léčby neplodných párů. Působí v Plzni na Lékařské fakultě, v Biomedicínském centru a v Ústavu histologie a embryologie Univerzity Karlovy a na Gynekologicko-porodnické klinice FN Plzeň. Je prorektorkou UK pro studijní záležitosti a členkou Rady pro výzkum, vývoj a inovace Plzeňského kraje.

Pečetě města Plzně jsou udělovány za významný přínos k rozvoji města, jeho propagaci, ochranu jeho práv a zájmů nebo

jiné zvýšení jeho prestiže. Letos je získalo šest osobností:

Jaroslav Douša byl dlouholetým archivářem Archivu města Plzně a jeho vedoucím. Jako badatel se Jaroslav Douša zabývá plzeňskými dějinami. Vedle mnoha odborných článků se podílel na knize Dějiny Plzně v datech a prvního svazku Dějin města Plzně.

Anna Hostičková je architektka a památkářka. Pracovala v Krajském středisku státní památkové péče a ochrany přírody v Plzni, později jako vedoucí projektantka v Útvaru hlavního architekta města Plzně. Po odchodu do penze v březnu 2007 se věnuje osvětové činnosti na poli architektury a její historie.

Milan Jiša je známý regionální historik, badatel a sběratel. Zaměřuje se na osvobození západních Čech americkou armádou v roce 1945. Je spoluzaklada-

Cenu města Plzně získala plzeňská lékařka Milena Králíčková.

Foto: Martin Pecuch

telem a dlouholetým kurátorem muzea Patton Memorial Pilsen a spoluorganizátorem Slavností svobody.

Vladimír Líbal je výtvarník, držitel Čestné plakety hejtmána Plzeňského kraje za odvážné občanské postoje.

I před rokem 1989 se snažil jako signatář Charty 77 uplatňovat základní atributy svobodného života, a byl proto postihován. Po obnovení demokracie se angažoval i politicky, mimo jiné byl 12 let vedoucím Odboru kultury Magistrátu města Plzně.

Jan Loučím je filmař a plzeňský patriot. V roce 1991 založil první televizi v západních Čechách. Jeho dokumenty zachytily mnoho významných akcí a vývoj různých městských lokalit.

Petr Marovič byl od roku 1991 až do svého odchodu do penze v roce 2018 vedoucím magistrátního odboru památkové péče. Po listopadu 1989 dbal Petr Marovič na to, aby byly restituované domy pečlivě zrekonstruovány, ale zároveň vlastníky neúnosně neomezoval. Výrazně se zasadil také o vznik Muzea loutek. **(red)**

Blíží se advent a Vánoce. Na co se můžeme těšit?

I letos na nás v Plzni čeká bohatý adventní a vánoční program. Oblíbené slavnostní rozsvícení vánočního stromu, který dostane nové ozdoby, vánoční pošta na radnici, adventní prohlídky, vánoční tramvaj a řada dalších zajímavých akcí.

Už 12. listopadu bude na tradiční místo na náměstí Republiky umístěn nový vánoční strom, který letos poprvé po několika letech ponese nové ozdoby. Barevně bude ale opět laděný do tradiční modré barvy. Jde o smrk ztepilý, darovaný soukromým majitelem z plzeňské čtvrti Roudná. Strom bude zkrácen na maximální výšku 14 metrů. Jeho předchůdci několikrát vyhráli anketu portálu iDnes o nejkrásnější vánoční strom českých měst.

Sváteční hudba a mše ve Františkánské

V kostele Nanebevzetí Panny Marie ve Františkánské ulici na nás čeká adventní hudba. Po čtyři neděle, vždy od 15 hodin, tu můžeme poslouchat Adventní půlhodinky s varhanními improvizacemi. Prvního prosince zahraje Vladimír Roubal, o týden

Na náměstí Republiky se rozsvítí vánoční strom s novými ozdobami. Laděný bude opět do modra. Ilustrační foto: Plzeň – TURISMUS

později Miroslav Pšenička, 15. prosince Pavel Černý a cyklus uzavře 22. prosince Jakub Janšta (s duchovním slovem biskupa Tomáše Holuba).

Ve stejném kostele se každou adventní nedělí od 6:45 hodin koná ranní mše se zpěvem rorátů v podání Literátského bratrstva. Jejich koncertní provedení souborem Ritornello lze zhlédnout 2. prosince od 19 hodin.

Vánoční pošta

V mázhauzu plzeňské radnice na náměstí Republiky bude opět po roce úřadovat vánoční pošťák. Na místě budou k zakoupení vánoční pohlednice, přáníčka do obálky i papírové betlémy. Na poště bude k dispozici speciální vánoční razítko, kterým bude možné opatřit nejen vánoční pozdravy, ale také dopisy určené přímo Ježíškovi. Děti je mohou zanechat v pošťákově vánoční schránce. Vánoční pošta bude mít otevřeno od soboty 14. prosince do neděle 22. prosince každý den od 10 do 16 hodin.

Vánoční výstava

V mázhauzu plzeňské radnice bude od 10. prosince do 6. ledna k vidění také fotografická výstava Krásy plzeňských kostelů. Její součástí bude i velký plzeňský betlém, který se rok od roku rozrůstá o další postavičky představující občany Plzně a jejího okolí na cestě do Betléma. Dnes jich je už 800.

Adventní prohlídky

Kouzelnou atmosféru vyzdobené Plzně si můžete vychutnat při tradičních adventních prohlídkách, které vás seznámí s historií vánočních zvyků a tradic. O adventních pátcích a sobotách to budou komentované prohlídky historického centra zakončené adventní svačinkou a povídkám o vánočních zvycích ve Schované kavárně. V ceně vstupenky bude i horký nápoj a vánoční sladká tečka. V neděli vás čekají stejné prohlídky, ale bez občerstvení. Vstupenky budou v prodeji od 1. listopadu v informačním

centru vedle radnice a on-line prostřednictvím Plzeňské vstupenky.

Výlet do Regensburgu

Město Plzeň i letos organizuje v sobotu 7. a 14. prosince autobusové zájezdy na vánoční trhy do Regensburgu s komentovanou prohlídkou historického centra. Jízdenky lze zakoupit v infocentru od 18. listopadu.

Vánoční tramvaj

I letos vyjede vánoční tramvaj. Poprvé 1. prosince při rozsvícení vánočního stromu. Půjde ale pouze o okružní jízdu. O časech a stanicích, v nichž bude k zastavení, budou dopravní podniky informovat na webu a sociálních sítích. Na pravidelnou linku bude tramvaj nasazena o den později a ulicemi Plzně bude projíždět po celý prosinec. Naposledy vyjede na začátku ledna jako tříkrálová tramvaj. Kromě nového polepu tentokrát čeká na cestující překvapení i uvnitř vozu. **(red)**

Nový vánoční strom bude slavnostně rozsvícen 1. prosince v 18 hodin, ještě předtím je na náměstí připraven zajímavý program:

- 16:00 Junior orchestr**
– dechový orchestr při ZUŠ Bedřicha Smetany v Plzni
- 16:35 Pilsen Voice**
– plzeňský pěvecký sbor
- 17:00 The Dixie Hot Licks**
– plzeňský dixieland
- 17:30 Plzeňský MLS**
– malý lidový soubor
- 17:50 Sváteční slovo plzeňského primátora a biskupa**
- 18:00 Rozsvícení vánočního stromu**
- 18:05 Vánoční muzikálové nebe**
– vystoupení DJKT

Čtrnáct premiér v Dialogu

Divadlo Dialog chystá v sezóně 2019–2020 čtrnáct premiér. V listopadu se publiku představí soubor Théta komedií L. Goldsteina 3 v pokoji a soubor VÝSKUM klasickou komedií A. N. Ostrovského Kdo hledá, najde. V prosinci bude následovat další komedie J. Zindulky Tchýně na zabití, v níž účinkují v hlavních rolích Lucie Zedníčková a Olga Ženíšková a divadlo ji uvede i v odpoledne a večer na Silvestra. Ve druhé polovině sezóny přijde na řadu několik autorských inscenací. Oldřiška Ciprová napsala pro svůj soubor Maebh komedie Nebezpečně sexy a Nevěrníci, ORÁKULUM připravuje dvě hry Miroslava Herejka, Děsuplný děs a Robertek aneb Rozdělená domácnost. Soubor Amceth uvede hru Jeana Geneta Služky, soubor JakoHost divadelní adaptaci románu I. A. Gončarova Oblomov a SPODINA Euripidovu Médeiu. Do domácnosti dobře situované rodiny se podíváme se souborem Théta prostřednictvím hry R. Trinnera Zastavte Ellen. Setkání s moderní dramatikou zprostředkují soubory Chlupatej kaktus (T. Kovanda: Projekt N.A.D.Ě.Ž.D.A.) a SPODINA (P. Turrini: Klasik v pornoshopu, M. Ravenhill: Produkt).

I design oslaví svobodu

Nafukovací prasátko je jednou z hraček navržených v 70. letech 20. století pro společnost Fatra. Na festivalu budou i k zakoupení.

DEPO2015 v Presslově ulici v Plzni hostí od 11. do 17. listopadu festival Plzeň Design Week. Letos se věnuje 30 letům svobody a zavzpomíná na ikony designu před revolucí i po ní. Nabídnou výstavy, workshop, diskuse, pop-up knihkupectví, hudební vystoupení i prodejní přehlídku padesáti současných značek. Těšit se můžete i na představení konceptu budoucí Západočeské galerie nebo novodobý plzeňský kraj.

Tajemství kruhu

Galerie města Plzně připravila zatím největší výstavu plzeňské rodáčky, malířky a grafičky Šárky Trčkové (*1965, †2015). Její olejomalby, grafiky i akvarely zobrazují běžné výjevy se symbolickým rozměrem.

Kavárna v Besedě září novotou

Secesní kavárna Měšťanské besedy v Plzni prošla opravou. Po více než patnácti letech získala nový vzhled i vybavení, zvýšila se i její kapacita. Kavárna byla znovu slavnostně otevřena 28. října.

I po rekonstrukci si Café Beseda zachovalo dobový styl, který byl doplněn o moderní technologie pro přípravu široké nabídky nápojů i čerstvých pokrmů.

Základem nového vnitřního vybavení kavárny je nový bar s vitrinou, kde je vystaven sortiment sladkých dezertů i slaných pochutin. Velká pozornost je věnována kávě.

Občerstvení si lze vychutnat u nových stolečků na židlích nebo čalouněné lavici, ale také v pohodlných křesílkách.

V kavárně byla položena nová podlaha a zrestaurována výzdoba. V přízemí budovy byly vyměněny elektrické rozvody a zmodernizováno sociální zařízení, do něhož byla instalována toaleta pro osoby se zdravotním postižením a přebalovací pult pro maminky s dětmi.

Stavební úpravy přišly město Plzeň na 1,6 milionu korun, provozovatel budovy (Měšťanská beseda s.r.o.) vynaložil 4,3 milionu na vnitřní vybavení a bar.

V opravené kavárně je připravena široká nabídka nápojů, čerstvých pokrmů i lahodné kávy.

Foto: Martin Pecuch

Unikátní strop a okna

Měšťanská beseda byla postavena v roce 1901. Od počátku byla v jejím přízemí umístěna honosná kavárna s výhledem do sadového okruhu města.

„Bohatě zdobený strop kavárny není ze dřeva, jak by se mohlo zdát, ale ze sádky, kte-

rá byla barevně pojednána tak, aby vznikla imitace vzácných druhů dřeva. V čele kavárny je umístěna dvojice obrazů od malíře Viktora Olivy s výjevy kavárenského života. Na tehdejší dobu tu byl pokrokový systém otevírání velkoplošných oken orientovaných do parku. Ta bylo možné spustit pře-

vodovým mechanismem o patro níže do suterénu. V létě tak byl prostor kavárny volně propojen s okolní zelení okružních sadů. Prostor kavárny patří k nejhodnotnějším a nejhezčím secesním interiérum v Plzni.“ uvedl Karel Zoch, vedoucí magistrátního odboru památkové péče. **(red)**

PLZEŇSTÍ PURKMISTŘI

9. díl:

JUDr. Matouš Mandl

(starostou v letech 1917–1919)

Matouš Mandl se narodil jako druhý ze sedmi dětí dne 27. ledna 1865 v Plzni jako syn zlatníka Josefa Mandla a jeho ženy Františky, roz. Filipové.

V roce 1882 ukončil české reálné gymnázium v Plzni a následně pokračoval ve studiích na právnické fakultě v Praze. V letech 1887–1888 absolvoval právní praxi při c. k. krajském soudu v Plzni a následně působil v Plzni v právní kanceláři JUDr. Jindry a JUDr. Stanislava Vopršálka. Doktor práv byl promován v roce 1893 a v roce 1896 si v Plzni otevřel vlastní právnickou kancelář.

Dne 7. září 1897 se oženil s Růžnou Čiparovou, dcerou školního rady Josefa Čipery. Z manželství se narodily tři děti, poslední syn Matouš však krátce po narození zemřel. Po sňatku bydleli manželé v Koperníkově 19, od roku 1910 v Koperníkově 16 a od roku 1913 bydlela rodina v domě Hálkova 18, který Matouš Mandl vlastnil až do své smrti.

V roce 1897 byl zvolen do obecního výboru a od roku 1904 působil v městské radě. V roce 1913 byl zvolen I. radou a I. náměstkem purkmistra Petáka, po jehož úmrtí byl zvolen na jeho místo (1917–1919). M. Mandl při svém nástupu do funkce odmítl titul „purkmistr“ a rozhodl se být pouze „starostou“. V letech 1924–1939 působil jako druhý náměstek starosty L. Píka. Byl činný jako zemský poslanec, byl členem výboru Městské spořitelny, členem české místní školní rady, členem kuratoria umělecko-průmyslového muzea v Plzni, členem komisí obecních: aprovizační, sociální, školské, zdravotní rady, komise cizinecké, komise pro pojmenování ulic, komise jateční aj.

Byl místopředsedou místního odboru Národní Jednoty Pošumavské v Plzni, členem správního výboru Městské besedy v Plzni, předsedou dozorců rady Plzeňské banky, členem výboru Závodů pro průmysl tiskařský a papírnický v Plzni, členem výboru České vzájemné pojišťovny v Praze, v Elektrárenském svazu atd.

Zasloužil se o opravu arciděkanství kostela, renovaci kostela sv. Jiří v Doubravce a kostela Všem svatých na Roudné. Roku 1912 obec odkoupila starý Gerlachovský dům, který byl po opravě věnován Národopisnému muzeu. Byl také jedním ze zakladatelů a následně předsedou Spolku přátel výtvarných umění v Plzni (1910).

Matouš Mandl zemřel v plzeňské nemocnici 23. prosince 1948 a je pohřben na Ústředním hřbitově v Plzni.

Jeho bratr Josef (18. března 1874 – 5. prosince 1933) byl malířem a je mj. autorem několika děl, která můžeme vidět v Plzni (čeští patroni v kapli sv. Václava na Ústředním hřbitově v Plzni, nástěnné malby ve foyeru Velkého divadla, výzdoba radnice, lunetové obrazy Plzeň v Primátorském salonku Městské besedy, barevné okno Golgota v katedrále svatého Bartoloměje v Plzni).

► **Štěpánka Pfliegerová,**
Archiv města Plzně

Z Encyklopedie Plzně

Šafaříkovy sady

Šafaříkovy sady se dnes rozprostírají mezi Kopeckého sadu a Zbrojnickou ulicí. Původně však toto pojmenování zahrnovalo i část sadů k Pražské ulici. Jméno

jim bylo dáno v roce 1878 a odkazovalo na slavistu a literárního historika Pavla Josefa Šafaříka (1795–1861).

Toto pojmenování se ovšem vztahovalo pouze na levý břeh bývalé Mlýnské strouhy.

Její pravý břeh měl původně nést jméno po korunním princ Rudolfovi (1858–1889), s čímž však české místodržitelství nesouhlasilo, a tak byly tyto sady od roku 1878 nazývány Královským nábřežím.

Ke sloučení obou názvů pod Šafaříkovy sady došlo v roce 1921, kdy byla zasypána zdejší strouha. Poslední úprava proběhla v roce 1941, kdy byly sady zmenšeny do dnešní velikosti.

Křížíkovy sady

S předchozími sady blíže souvisí i Křížíkovy sady, které svůj název získaly teprve v roce 1941. Vznikly totiž ze severní části zmíněných Šafaříkových sadů, a to v prostoru od Pražské ulice k ulici Zbrojnické. Jméno dostaly na paměť Františka Křížíka (1847–1941), elektrotechnika a vynálezce, který nějaký čas v Plzni žil.

► **Kateřina Fantová,**
Archiv města Plzně

SOUTĚŽ S HC ŠKODA PLZEŇ

HC Škoda Plzeň letos slaví 90 let od svého založení. Na tuto otázku z minulého čísla správně odpověděli a ceny od HC Škoda Plzeň obdrží Bohuslava Šrotýřová, Radomil Čech a Vladimír Benedikt. Podobnou cenu dostanou také ti, kdo správně zodpoví novou otázku a budou vylosováni.

Milan Gulaš stanovil rekord pro nejdelší sérii zápasů ve vstřeleném gólem v rámci české extraligy. Kolik je to utkání?

A/ 8

B/ 9

C/ 10

Odpověď lze posílat pod heslem HC Škoda Plzeň do 18. listopadu na adresu redakce či e-mail soutez.RadnicniListy@plzen.eu.

SOUTĚŽ S FC VIKTORIA PLZEŇ

V zápase s Bayernem Mnichov chytal C/ Josef Čaloun, nejlepším ligovým střelcem klubu je B/ Vladimír Perk a František Plass odehrál za Plzeň A/ 164 utkání. To jsou správné odpovědi na otázky z minulého soutěže s FC Viktoria Plzeň. Správně je zodpověděly tyto vylosované čtenářky: Míša Bejvlová, Jitka Hofmanová a Barbora Vajglová. Ty za to získávají ceny od fotbalového klubu, který pro své příznivce připravil nový kvíz. I na nové výherce čekají klubové šály či podepsané kartičky hráčů FC Vik-

toria Plzeň. A pokud chcete zažít neopakovatelnou fotbalovou atmosféru, stát se součástí viktoriánské rodiny a vidět skvělý fotbal, navštivte některý z listopadových domácích zápasů. Těšíme se na vás! Odpovědi posílejte pod heslem Soutěž s FC Viktoria Plzeň do 14. října na adresu redakce či e-mail soutez.RadnicniListy@plzen.eu.

Jak dobře znáte záložníka FC Viktoria Plzeň Tomáše Hořavu, který vstoupil do Klubu ligových legend?

1/ Ve kterém zápase překročil Tomáš Hořava hranici 300 ligových zápasů?

A/ České Budějovice – FCVP

B/ Mladá Boleslav – FCVP

C/ FCVP – Sparta Praha

SOUTĚŽÍME S DIVADLEM

Roli Bětušky ve Dvořákově mistrovské opeře Šelma sedlák zpívá sólistka plzeňské opery Ivana Veberová. Vylosovanou výherkyní se stala Magda Demeterová.

V sobotu 12. října měla ve Velkém divadle světovou premiéru opera Broučci podle známé knihy Jana Karafiáta. Přímou pro plzeňskou operu zpracoval tento oblíbený námět světově uznávaný skladatel Jan Jirásek a jeho libretista Tomáš Jarkovský. Poetická inscenace v režii Tomáše Ondřeje Pilaře přivedla na jeviště více než 150 účinkujících, vedle sólistů, stálých hostů opery a sboru opery DJKT se představili i členové souboru baletu, Dětského pěveckého sboru i Baletní školy. Fotografie zachycuje dětskou představitelku malé Berušky Janu Štruncovou a přední sólistku plzeňské opery v roli Janinky. Její jméno je odpovědí na naši dnešní soutěžní otázku. Náповědu můžete hledat na webových stránkách divadla www.djkt.eu.

Odpověď lze zasílat pod heslem Soutěžíme s divadlem do 18. listopadu na adresu redakce či e-mail soutez.RadnicniListy@plzen.eu.

SPRÁVNÝ TIP S ALFOU

Jako knoflík v hlavě – tak se jmenovala hororová pohádka, na jejíž název jsme se ptali v minulém čísle Radničních listů. Výherkyní se stala Jaroslava Štemberová, která získává dvě vstupenky do Divadla Alfa.

Stejnou cenu obdrží také ten, kdo správně zodpoví novou soutěžní otázku a bude vylosován.

Z jaké inscenace Divadla Alfa je náš dnešní obrázek? Napovíme vám, že se v ní Sněhurka se dvěma trpaslíky vydává na dobrodružnou výpravu, aby zachránila sousední království. Představení mělo premiéru v říjnu 2019. Odpověď lze poslat pod heslem Správný tip s Alfou do 18. listopadu na adresu redakce či e-mail soutez.RadnicniListy@plzen.eu.

2/ Kolik ligových gólů už má Tomáš Hořava na svém kontě?

A/ 115

B/ 38

C/ 78

3/ Odkud přestoupil Tomáš Hořava v červenci roku 2013 do Viktorie Plzeň?

A/ Olomouc

B/ Ostrava

C/ Zlín